

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే
॥ తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః ॥
(అశ్వమేధం - 2)

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః ॥
(అశ్వమేధం - 2)

హరిః ఓ(4)ం |

ప్రజాపతిరశ్వమేధమస్మజత |

సోఽస్మాధ్నుష్టోఽపాక్రామత్ |

తమష్టాదశిభిరనుప్రాయుంక్త |

తమాప్నోత్ |

తమాష్టాఽష్టాదశిభిరవారుంధ |

యదష్టాదశిన ఆలభ్యంతే |

యజ్ఞమేవ తైరాష్టా యజమానోఽవరుంధే |

సంవధ్నరస్య వా ఏషా ప్రతిమా |

యదష్టాదశినః |

ద్వాదశ మాసాః పంచర్తవః || 1 ||

సంవధ్నరోఽష్టాదశః |

యదష్టాదశిన ఆలభ్యంతే |

సంవధ్నరమేవ తైరాష్టా యజమానోఽవరుంధే |

అగ్నిష్టేఽన్యాన్పశూనుపాకరోతి |

ఇతరేషు యూపేష్వష్టాదశినోఽజామిత్వాయ |

Please let us know of any errors in this text.

నవనవాలభ్యంతే సవీర్యత్వాయ |
 యదాఽఽరణ్యైః సగ్గ్స్థాపయేత్ |
 వ్యవస్యేతాం పితాపుత్రౌ |
 వ్యధ్వాసః క్రామేయుః |
 విదూరం గ్రామయోర్గ్రామాంతౌ స్యాతాం || 2 ||

ఋక్షికాః పురుషవ్యాఘ్రాః పరిమోషిణ
 ఆవ్యాధినీస్తస్కరా అరణ్యేష్వాజాయేరన్న్ |
 తదాహుః |

అపశవో వా ఏతే |
 యదారణ్యాః |
 యదారణ్యైః సగ్గ్స్థాపయేత్ |
 క్షిప్తే యజమానమరణ్యం మృతగ్ం హరేయుః |
 అరణ్యాయతనా హ్యారణ్యాః పశవ ఇతి |
 యత్పశున్నాలభేత |
 అనవరుద్ధా అస్య పశవః స్యుః |
 యత్పర్యగ్నికృతాసుధ్వుజేత్ || 3 ||

యజ్జవేశసం కుర్యాత్ |
 యత్పశున్నాలభతే |
 తేనైవ పశునవరుంధే |
 యత్పర్యగ్నికృతాసుధ్వుజత్యయజ్జవేశసాయ |

అవ॑రుద్ధా॑ అ॒స్య ప॑శవో॑ భవ॑ంతి ।
 న య॑జ్ఞవే॒శనం॑ భవ॑తి ।
 న య॑జమా॒నమ॑రణ్యం మృ॒తగ్ం హ॑రంతి ।
 గ్రా॒ంయైః స॒గ్గస్థా॑పయతి ।
 ఏ॒తే వై ప॑శవః క్షే॒మో నామ॑ ।
 సంపీ॑తా పు॒త్రావ॑వస్యతః ।
 సమ॑ధ్వా॒నః క్రా॑మంతి ।
 సమ॑ంతికం గ్రామ॑యోర్గ్రామాంతో భవ॑తః ।
 నర్షీ॑కాః పు॒రుష॑వ్యాఘ్రాః పరి॑మోషి॒ణ ఆ॒వ్యాధి॑నీ॒స్తస్క॑రా
 అ॒రణ్యే॑ష్వా॒జాయ॑ంతే ॥ 4 ॥

ఋ॒తవః॑ స్యా॒తాము॒ఘ్నజే॒ఘ్నత॒స్త్రిణి॑ చ ॥ 1 ॥

ప్ర॒జాప॑తి॒రకా॑మయతో॒భౌ లో॒కావ॑వరుంధీ॒యేతి॑ ।
 స ఏ॒తాను॑భయాన్పశు॑శూనప॒శ్యత్ ।
 గ్రా॒ంయాగ్ శ్చా॑రణ్యాగ్ శ్చ ।
 తానా॑లభత ।
 తైర్వై స ఉ॒భౌ లో॒కావ॑వారుంధ ।
 గ్రా॒ంయైరే॒వ ప॑శుభి॒రిమం లో॒కమ॑వారుంధ ।
 ఆ॒రణ్యై॑రముం ।
 యద్ధ్రా॑ంయాన్పశు॑శూనాలభ॑తే ।

ఇ॒మమే॒వ త్తైర్లో॒కమ॑వ॒రుంధే॑ ।
 యదా॑రణ్యాన్ ॥ 5 ॥

అ॒ముం త్తైః ।
 అ॒న॒వ॒రు॒ద్ధో వా ఏ॒తస్య॑ సం॒వ॒ధ్న॒ర ఇ॒త్యా॑హుః ।
 య ఇ॒త ఇ॒తశ్చా॑తు॒ర్మాస్యా॑నీ సం॒వ॒ధ్న॒రం ప్ర॑యుంక్త ఇ॒తి ।
 ఏ॒తావాన్ వై సం॒వ॒ధ్న॒రః ।
 యచ్ఛా॑తు॒ర్మాస్యా॑నీ ।
 యదే॒తే చా॑తు॒ర్మాస్యాః ప॒శవ॑ ఆ॒లభ్య॑ంతే ।
 ప్ర॒త్యక్ష॑మే॒వ త్తైః సం॒వ॒ధ్న॒రం య॒జమా॑నోఽవ॒రుంధే॑ ।
 వి వా ఏ॒ష ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్ బుద్ధ్య॒తే ।
 యః సం॒వ॒ధ్న॒రం ప్ర॑యుంక్తే ।
 సం॒వ॒ధ్న॒రః సు॒వర్గో లో॒కః ॥ 6 ॥

సు॒వర్గం తు లో॒కం నాప॑రాధ్నోతి ।
 ప్ర॒జా వై ప॒శవ॑ ఏ॒కాద॑శినీ ।
 యదే॒త ఏ॒కాద॑శినాః ప॒శవ॑ ఆ॒లభ్య॑ంతే ।
 సాక్షా॑దే॒వ ప్ర॒జాం ప॒శూన్ య॒జమా॑నోఽవ॒రుంధే॑ ।
 ప్ర॒జాప॑తిర్వి॒రాజ॑మ॒స్సృజ॑త ।
 సా సృ॒ష్టాశ్శ॑మేధం ప్రా॒విశ॑త్ ।
 తాం ద॒శిభి॑రను ప్రా॒యుంక్త॑ ।
 తామా॑ప్నోత్ ।

తా॒మా॒ప్త్యా ద॒శి॒భి॒ర॒వా॒రు॒ంధ॑ |
 య॒ద్ద॒శి॒న॑ ఆ॒ల॒భ్యం॑తే || 7 ||

వి॒రా॒జ॒మే॒వ తై॒రా॒ప్త్యా య॒జ॒మా॒నో॒ఽవ॑రుంధే |
 ఏ॒కా॒ద॒శ ద॒శత॑ ఆ॒ల॒భ్యం॑తే |
 ఏ॒కా॒ద॒శాక్ష॑రా త్రి॒ష్టుమ్ |
 త్రై॒ష్టు॒భాః ప॒శవః॑ |
 ప॒శూనే॒వావ॑రుంధే |
 వై॒శ్వదే॒వో వా అ॒శ్వః |
 నా॒నాదే॒వత్యాః ప॒శవో॑ భవంతి |
 అ॒శ్వస్య॑ స॒ర్వత్వా॑య |
 నా॒నారూ॑పా భవంతి |
 తస్మా॒న్నా॒నారూ॑పాః ప॒శవః॑ |
 బ॒హు॒రూ॑పా భవంతి |
 తస్మాద్బ॒హు॒రూ॑పాః ప॒శవః॑ స॒మృ॒ద్ధ్యై || 8 ||

ఆ॒రణ్యా॑ల్లోకో ద॒శి॒న॑ ఆ॒ల॒భ్యం॑తే నా॒నారూ॑పాః ప॒శవో॑ ద్వే చ || 2 ||

అ॒స్మై వై లో॒కాయ॑ గ్రా॒ంయాః ప॒శవ॑ ఆ॒ల॒భ్యం॑తే |
 అ॒ముష్మా॑ ఆ॒రణ్యాః |
 య॒ద్ధ్రా॒ంయాన్ప॑శూనాలభతే |
 ఇ॒మమే॒వ తై॒ర్లో॒కమ॑వరుంధే |
 య॒దార॑ణ్యాన్ |

అముం తైః |
 ఉభయాన్పశునాలభతే |
 గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
 ఉభయోర్లోకయోరవరుద్వై |
 ఉభయాన్పశునాలభతే || 9 ||

గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
 ఉభయస్యాన్నాద్యస్యావరుద్వై |
 ఉభయాన్పశునాలభతే |
 గ్రాంయాగ్శ్చారణ్యాగ్శ్చ |
 ఉభయేషాం పశునామవరుద్వై |
 త్రయస్తయో భవంతి |
 త్రయ ఇమే లోకాః |
 ఏషాం లోకానామాప్త్యై |
 బ్రహ్మవాదినో వదంతి |
 కస్మాద్భ్రత్యాత్ || 10 ||

అస్మిన్లోకే బహవః కామా ఇతి |
 యథ్మమానీభ్యో దేవతాభ్యోఽన్యేఽన్యే పశవ ఆలభ్యంతే |
 అస్మిన్నేవ తల్లోకే కామాందధాతి |
 తస్మాదస్మిన్లోకే బహవః కామాః |
 త్రయాణాం త్రయాణాగ్ం సహ వపా జుహోతి |

త్ర్యావృ॒తో వై దే॒వాః |
 త్ర్యావృ॒త ఇ॒మే లో॒కాః |
 ఏషాం॑ లో॒కానా॒మాష్ట్యై॑ |
 ఏషాం॑ లో॒కానాం॑ క్షష్ట్యై॑ |
 ప॒ర్యగ్ని॑కృతానారణ్యానుధ్నుజంత్యహిగంసాయై || 11 ||

లో॒కయో॒రవ॑రుధ్యా ఉ॒భయా॑స్పశునాలభతే సత్యాదహిగంసాయై || 3 ||

యుం॑జంతీ బ్ర॒హ్మమి॑త్యాహ |
 అసౌ॒ వా ఆది॑త్యో బ్ర॒హ్మః |
 ఆది॑త్యమే॒వాస్మై॑ యునక్తి |
 అరు॑షమి॒త్యాహ॑ |
 అగ్ని॑ర్వా అరు॒షః |
 అగ్ని॑మే॒వాస్మై॑ యునక్తి |
 చ॒రంత॑మి॒త్యాహ॑ |
 వాయు॑ర్వై చ॒రన్ |
 వాయు॑మే॒వాస్మై॑ యునక్తి |
 ప॒రిత॑స్థుష ఇ॒త్యాహ॑ || 12 ||

ఇ॒మే వై లో॒కాః ప॒రిత॑స్థుషః |
 ఇ॒మానే॑వాస్మై లో॒కాన్ యు॑నక్తి |
 రో॒చంతే॑ రో॒చనా॑ ది॒వీత్యా॑హ |
 నక్ష॑త్రాణి వై రో॒చనా॑ ది॒వి |

నక్షత్రాణ్యేవాస్మై రోచయతి |
 యుంజంత్యస్య కామ్యేత్యాహ |
 కామానేవాస్మై యునక్తి |
 హరీ విపక్షసేత్యాహ |
 ఇమే వై హరీ విపక్షసా |
 ఇమే ఏవాస్మై యునక్తి || 13 ||

శోణా ధృష్టా నృవాహసేత్యాహ |
 అహోరాత్రే వై నృవాహసా |
 అహోరాత్రే ఏవాస్మై యునక్తి |
 ఏతా ఏవాస్మై దేవతా యునక్తి |
 సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై |
 కేతుం కృణ్వన్న కేతవ ఇతి ధ్వజం ప్రతిముంచతి |
 యశ ఏవైనగ్ం రాజ్ఞాం గమయతి |
 జీమూతస్యేవ భవతి ప్రతీకమిత్యాహ |
 యథా యజురేవైతత్ |
 యే తే పంథానః సవితః పూర్వాస ఇత్యధ్వర్యుర్యజమానం
 వాచయత్యభిజిత్యై || 14 ||

పరా వా ఏతస్య యజ్ఞ ఏతి |
 యస్య పశురుపాకృతోఽన్యత్ర వేద్యా ఏతి |
 ఏతగ్ం స్తోతరేతేస పథా పునరశ్వమావర్తయాసి న ఇత్యాహ |

వాయుర్వై స్తోతా |
 వాయుమేవాస్య పరస్తాద్ధధాత్యావృత్త్యై |
 యథా వై హవిషో గృహీతస్య స్కందతి |
 ఏవం వా ఏతదశ్వస్య స్కందతి |
 యదస్యోపాకృతస్య లోమాని శీయంతే |
 యద్వాలేషు కాచానావయంతి |
 లోమాన్యేవాస్య తద్భుంభరంతి || 15 ||

భూర్భువః సువరితి ప్రాజాపత్యాభిరావయంతి |
 ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః |
 స్వయైవైనం దేవతయా సమర్థయంతి |
 భూరితి మహిషీ |
 భువ ఇతి వావతా |
 సువరితి పరివృక్తి |
 ఏషాం లోకానామభిజిత్యై |
 హిరణ్యయాః కాచా భవంతి |
 జ్యోతిర్వై హిరణ్యం |
 రాష్ట్రమశ్వమేధః || 16 ||

జ్యోతిశ్చైవాస్మై రాష్ట్రం చ సమీచీ దధాతి |
 సహస్రం భవంతి |
 సహస్రసమ్మితః సువర్గో లోకః |

సు॒వ॒ర్గ॒స్య॑ లో॒క॒స్యా॒భి॒జ॒త్యై॑ |

అప॒ వా ఏ॒త॒స్మా॒త్తే॒జ॒ ఇ॒ంద్రి॒యం॑ ప॒శవః॑ శ్రీః క్రా॒మం॑తి |

యో॒ఽశ్వ॒మే॒ధే॒న॒ య॒జ॒తే॑ |

వ॒స॒వ॒స్త్వా॒ఽంజ॑ంతు గాయ॒త్రేణ॑ ఛం॒ద॒సే॒తి మ॒హి॒ష్య॒భ్య॑నక్తి |

తే॒జో॒ వా ఆ॒జ్యం॑ |

తే॒జో॒ గాయ॑త్రీ |

తే॒జ॒సై॒వా॒స్మై తే॒జో॒ఽవ॑రుంధే || 17 ||

రు॒ద్రా॒స్త్వా॒ఽంజ॑ంతు త్రై॒ష్ఠు॒భే॒న ఛం॒ద॒సే॒తి వా॒వా॒తా॑ |

తే॒జో॒ వా ఆ॒జ్యం॑ |

ఇ॒ంద్రి॒యం త్రి॒ష్ఠు॒ష్ |

తే॒జ॒సై॒వా॒స్మా ఇ॒ంద్రి॒యమ॑వరుంధే |

ఆ॒ది॒త్యా॒స్త్వా॒ఽంజ॑ంతు జా॒గ॒తే॒న ఛం॒ద॒సే॒తి ప॒రి॒వృ॒క్తి॑ |

తే॒జో॒ వా ఆ॒జ్యం॑ |

ప॒శవో॑ జగ॒తీ |

తే॒జ॒సై॒వా॒స్మై ప॒శూ॒న॒వ॑రుంధే |

ప॒త్న॒యో॒ఽభ్యం॑జంతి |

శ్రి॒యా వా ఏ॒త॒ద్రూ॒పం॑ || 18 ||

య॒తృ॒తృ॒యః॑ |

శ్రి॒య॒మే॒వా॒స్మిం॒తద్ధ॑ధతి |

నా॒స్మా॒త్తే॒జ॒ ఇ॒ంద్రి॒యం॑ ప॒శవః॑ శ్రీ॒రప॑ క్రా॒మం॑తి |

లాజీ(3)ంఛాచీ(3)న్ యశో మమాం(4) ఇత్యతీరిక్తమన్నమశ్వాయోపాహరంతి |
 ప్రజామేవాన్నాదీం కుర్వతే |
 ఏతద్దేవా అన్నమత్కైతదన్నమద్ధి ప్రజాపత ఇత్యాహ |
 ప్రజాయామేవాన్నాద్యం దధతే |
 యది నావజిష్టేత్ |
 అగ్నిః పశురాసీదిత్యవస్త్రాపయేత్ |
 అవ హైవ జిప్తుతి |
 ఆక్రాన్ వాజీ క్రమైరత్యక్రమీద్వాజీ ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమిత్యశ్వమను
 మంత్రయతే |
 ఏషాం లోకానామభిజిత్యై |
 సమిద్ధో అంజన్కృదరం మతీనామిత్యశ్వస్యాప్రియో భవంతి
 సరూపత్వాయ || 19 ||

పరితస్థుష ఇత్యాహేమే ఏవాఽస్మై యునక్త్యభిజిత్యై
 భరంత్యశ్వమేధో రుంధే రూపం జిప్తుతి త్రీణి చ || 4 ||

తేజసా వా ఏష బ్రహ్మవర్చసేన వ్యృద్ధ్యతే |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 హోతా చ బ్రహ్మ చ బ్రహ్మోద్యం వదతః |
 తేజసా చైవైనం బ్రహ్మవర్చసేన చ సమర్థయతః |
 దక్షిణతో బ్రహ్మ భవతి |
 దక్షిణత ఆయతనో వై బ్రహ్మ |

బా॒ర్హస్ప॒త్యో వై బ్ర॒హ్మా |
 బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॒సమే॒వాస్య దక్షి॑ణతో దధాతి |
 తస్మాద్దక్షి॑ణోఽర్థో బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॒సిత॑రః |
 ఉత్త॒రతో హో॑తా భవతి || 20 ||

ఉత్త॒రత ఆ॑యతనో వై హో॑తా |
 ఆగ్నే॒యో వై హో॑తా |
 తేజో॑ వా అగ్నిః |
 తేజ॑ ఏ॒వాస్యోత్త॒రతో దధా॑తి |
 తస్మాద్దుత్త॒రోఽర్థస్తే॒జస్వి॑తరః |
 యూప॑మభితో వదతః |
 యజ॑మానదేవత్యో వై యూపః |
 యజ॑మానమేవ తేజ॑సా చ బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॒సేన॑ చ సమ॑ర్థయతః |
 కి॒న్గ్స్వి॑దాసీత్పూర్వచిత్తి॒రిత్యా॑హ |
 ద్యౌర్వై వృ॒ష్ణిః పూ॒ర్వచి॑త్తిః || 21 ||

ది॒వమే॑వ వృ॒ష్ణిమ॑వరుంధే |
 కి॒న్గ్ స్వి॑దాసీద్భృహద్వయ ఇత్యా॑హ |
 అశ్వో॑ వై బృహద్వయః |
 అశ్వ॑మే॒వావ॑రుంధే |
 కి॒న్గ్ స్వి॑దాసీత్పిశంగిలేత్యా॑హ |
 రాత్రి॒ర్వై పి॑శంగిలా |

రాత్రిమే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒గ్గ్స్వి॒దా॒సీత్పి॒లిప్పి॒లేత్యా॑హ ।
 శ్రీ॒ర్వై పి॒లిప్పి॒లా ।
 అ॒న్నాద్య॑మే॒వావ॑రుంధే ॥ 22 ॥

కః స్వి॑దే॒కాకి॑ చ॒రతి॑త్యాహ ।
 అసౌ॒ వా ఆ॒ది॒త్య ఏ॒కాకి॑ చ॒రతి॑ ।
 తే॒జ ఏ॒వావ॑రుంధే ।
 క ఉ॑ స్వి॒జ్ఞాయ॑తే పు॒నరి॑త్యాహ ।
 చంద్ర॑మా॒ వై జా॑యతే పు॒నః ।
 ఆ॒యు॒రే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒గ్గ్స్వి॒ద్ధి॒మస్య॑ భే॒షజ॑మి॒త్యా॑హ ।
 అ॒గ్ని॒ర్వై హి॒మస్య॑ భే॒షజం॑ ।
 బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑నమే॒వావ॑రుంధే ।
 కి॒గ్గ్స్వి॒దా॒వప॑నం మ॒హాది॑త్యాహ ॥ 23 ॥

అ॒యం వై లో॒క ఆ॒వప॑నం మ॒హత్ ।
 అ॒స్మిన్నే॒వ లో॒కే ప్ర॑తి॒తిష్ఠ॑తి ।
 పృ॒చ్ఛామి॑ త్వా ప॒రమం॑ తం పృ॒థి॒వ్యా ఇ॑త్యాహ ।
 వేది॒ర్వై ప॒రోఽంతః॑ పృ॒థి॒వ్యాః ।
 వేది॑మే॒వావ॑రుంధే ।
 పృ॒చ్ఛామి॑ త్వా భు॒వన॑స్య నా॒భిమి॑త్యాహ ।

యజ్ఞో వై భువనస్య నాభిః |
 యజ్ఞమేవావరుంధే |
 పృచ్ఛామి త్వా వృష్ణో అశ్వస్య రేత ఇత్యాహ |
 సోమో వై వృష్ణో అశ్వస్య రేతః |
 సోమపీఠమేవావరుంధే |
 పృచ్ఛామి వాచః పరమం వ్యోమేత్యాహ |
 బ్రహ్మ వై వాచః పరమం వ్యోమ |
 బ్రహ్మవర్చసమేవావరుంధే || 24 ||

హోతా భవతి వై వృష్ణిః పూర్వచిత్తిరన్నాద్యమేవావరుంధే
 మహదిత్యాహ సోమో వై వృష్ణో అశ్వస్య రేతశ్చత్వారి చ || 5 ||

అప వా ఏతస్మాత్ప్రాణాః క్రామంతి |
 యోశ్వమేధేన యజతే |
 ప్రాణాయ స్వాహో వ్యానాయ స్వాహేతి సంజ్ఞప్యమాన ఆహుతీర్ణుహోతి |
 ప్రాణానేవాస్మీందధాతి |
 నాస్మాత్ప్రాణా అపక్రామంతి |
 అవంతీస్సాన్ధ్రవంతీస్త్యావంతు |
 ప్రియం త్వా ప్రియాణాం |
 వర్షిష్ఠమాప్యానాం |
 నిధీనాం త్వా నిధిపతిగ్ం హవామహే వసో మమేత్యాహ |
 అపైవాస్మై తద్ధ్నువతే || 25 ||

అథో ధువంత్యేవైసం ।
 అథో న్యేవాస్మై హ్నువతే ।
 త్రిః పరియంతి ।
 త్రయ ఇమే లోకాః ।
 ఏభ్య ఏవైసం లోకేభ్యో ధువతే ।
 త్రిః పునః పరియంతి ।
 షట్స్వపద్యంతే ।
 షడ్వా ఋతవః ।
 ఋతుభిరేవైసం ధువతే ।
 అప వా ఏతేభ్యః ప్రాణాః క్రామంతి ॥ 26 ॥

యే యజ్ఞే ధువనం తన్వతే ।
 నవకృత్వః పరియంతి ।
 నవ వై పురుషే ప్రాణాః ।
 ప్రాణానేవాత్మందధతే ।
 నైభ్యః ప్రాణా అపక్రామంతి ।
 అంబే అంబాల్యంబిక ఇతి పత్నీముదానయతి ।
 అహ్వతైవైనాం ।
 సుభగే కాంపీలవాసినీత్యాహ ।
 తప ఏవైనాముపనయతి ।
 సువర్గే లోకే సంప్రోర్ణ్వాధామిత్యాహ ॥ 27 ॥

సువర్గమే॒వైనాం॑ లో॒కం గ॑మయతి ।

అ॒హ॒మ॒జాని॑ గర్భధ॒మా త్వమ॑జాసి గర్భధమి॒త్యాహ॑ ।

ప్ర॒జా వై ప॒శవో॑ గర్భః ।

ప్ర॒జామే॒వ ప॒శూనా॑త్మంధ॒త్తే ।

దే॒వా వా అ॑శ్వమే॒ధే ప॒వమా॑నే ।

సువర్గం లో॒కం న ప్రా॑జానన్ ।

తమ॑శ్వః ప్రా॒జానాత్ ।

యథ్సాచీ॑భిరసిపథాన్కల్పయంతి ।

సువర్గస్య లో॒కస్య॑ ప్ర॒జ్ఞాత్వై ।

గా॒యత్రీ త్రి॒ష్టుబ్జగతి॑త్యాహ ॥ 28 ॥

యథా॑ య॒జురే॒వైతత్ ।

త్రయ్యః సూ॒చ్యో భ॑వంతి ।

అయన్మయ్యో ర॒జతా హ॑రిణ్యః ।

అస్య॑ వై లో॒కస్య॑ రూపమయన్మయ్యః ।

అంతరి॑క్షస్య ర॒జతాః ।

ది॒వో హ॑రిణ్యః ।

దిశో॑ వా అయన్మయ్యః ।

అవా॑ంతరదిశా ర॒జతాః ।

ఊర్ధ్వా హ॑రిణ్యః ।

దిశ ఏ॒వా॒స్మై క॒ల్ప॒యతి॑ ।

క॒న్తా॒స్వ చ॒భృతి॑ క॒న్తా॒స్వ వి॒శా॒స్తి॒త్యాహా॑హిగ్ంసా॒యై ॥ 29 ॥

హ్ను॒వతే॑ క్రా॒మం॒త్యూర్ణ్వా॒ధామి॑త్యాహ॒ జగ॒తీ॒త్యాహ॑ క॒ల్ప॒యత్యే॒కం చ ॥ 6 ॥

అప॒ వా ఏ॒తస్మా॑చ్ఛ్రీ రా॒ష్ట్రం క్రా॑మతి ।

యో॒ఽశ్వ॑మే॒ధేన॑ య॒జతే॑ ।

ఊ॒ర్ధ్వామే॒నాము॑చ్ఛ్రయ॒తాది॑త్యాహ ।

శ్రీ॒ర్వై రా॒ష్ట్రమ॑శ్వమే॒ధః ।

శ్రియ॑మే॒వాస్మై॑ రా॒ష్ట్రమూ॑ర్ధ్వము॒చ్ఛ్రయ॑తి ।

వే॒ణుభా॑రం గి॒రావి॑వే॒త్యాహ॑ ।

రా॒ష్ట్రం వై భా॑రః ।

రా॒ష్ట్రమే॒వాస్మై॑ ప॒ర్యూహ॑తి ।

అ॒థాస్యా॑ మ॒ధ్యమే॒ధతా॑మి॒త్యాహ॑ ।

శ్రీ॒ర్వై రా॒ష్ట్రస్య॑ మ॒ధ్యం ॥ 30 ॥

శ్రియ॑మే॒వావ॑రుంధే ।

శీ॒తే వా॒తే పు॒నన్ని॑వే॒త్యాహ॑ ।

క్షే॒మో వై రా॒ష్ట్రస్య॑ శీ॒తో వా॒తః ।

క్షే॒మమే॒వావ॑రుంధే ।

య॒ద్ధ॑రిణీ॒ యప॑మ॒త్తి॒త్యాహ॑ ।

వి॒ద్వై హ॑రిణీ ।

రా॒ష్ట్రం య॑వః ।

వి॒శం చై॒వా॒స్మై రా॒ష్ట్రం చ॑ స॒మీచీ॑ దధాతి |
 న పు॒ష్టం ప॒శుమ॑న్యత ఇ॒త్యాహ॑ |
 తస్మా॒ద్రాజా॑ ప॒శున్న పు॑ష్యతి || 31 ||

శూ॒ద్రా యద॑ర్యజారా న పో॒షాయ॑ ధనా॒యతీ॑త్యాహ |
 తస్మా॒ద్వైశీపు॑త్రం నాభి॒షించ॑ంతే |
 ఇ॒యం య॑కా శ॒కుంతి॑కేత్యాహ |
 వి॒ద్వై శ॒కుంతి॑కా |
 రా॒ష్ట్రమ॑శ్వమే॒ధః |
 వి॒శం చై॒వా॒స్మై రా॒ష్ట్రం చ॑ స॒మీచీ॑ దధాతి |
 ఆ॒హల॑మితి స॒ర్పతీ॑త్యాహ |
 తస్మా॒ద్రాష్ట్రా॑య వి॒శః స॒ర్పంతి॑ |
 ఆ॒హతం॑ గభే ప॒స ఇ॒త్యాహ॑ |
 వి॒ద్వై గభః॑ || 32 ||

రా॒ష్ట్రం ప॑సః |
 రా॒ష్ట్రమే॒వ వి॒శ్యాహ॑ంతి |
 తస్మా॒ద్రాష్ట్రం॑ వి॒శం ఘా॑తుకం |
 మాతా॑ చ తే పితా॑ చ త ఇ॒త్యాహ॑ |
 ఇ॒యం వై మాతా॑ |
 అసౌ పితా॑ |
 ఆభ్యా॑మే॒వైనం॑ పరిదదాతి |

అగ్రం వృక్షస్య రోహత ఇత్యాహ |
 శీర్ష్యై వృక్షస్యాగ్రం |
 శ్రియమేవావరుంధే || 33 ||

ప్రసులామీతి తే పితా గభే ముష్టిమతగ్ంసయదిత్యాహ |
 విడ్యై గభః |

రాష్ట్రం ముష్టిః |
 రాష్ట్రమేవ విశ్యాహంతి |
 తస్మాద్రాష్ట్రం విశం ఘాతుకం |

అప వా ఏతేభ్యః ప్రాణాః క్రామంతి |
 యే యజ్ఞేఽపూతం వదంతి |
 దధిక్రావ్ణో అకారిషమితి సురభిమతీంఋచం వదంతి |

ప్రాణా వై సురభయః |
 ప్రాణానేవాత్మందధతే |
 నైభ్యః ప్రాణా అపక్రామంతి |
 ఆపో హి స్థా మయోభువ ఇత్యద్భిర్మార్జయంతే |
 ఆపో వై సర్వా దేవతాః |
 దేవతాభిరేవాత్మానం పవయంతే || 34 ||

రాష్ట్రస్య మధ్యం పుష్యతి గభో రుంధే దధతే చత్వారి చ || 7 ||

ప్రజాపతిః ప్రజాః సృష్ట్యా ప్రేణాఽనుప్రావిశత్ |
 తాభ్యః పునః సంభవితుం నాశక్నోత్ |

సోఽబ్రవీత్ |

ఋధ్నువదిధ్నుః |

యో మేతః పునః సంభరదితి |

తం దేవా అశ్వమేధేనైవ సమభరన్న్ |

తతో వై త ఆర్ధ్నువన్న్ |

యోఽశ్వమేధేన యజతే |

ప్రజాపతిమేవ సంభరత్యధ్నోతి |

పురుషమాలభతే || 35 ||

వైరాజో వై పురుషః |

విరాజమేవాలభతే |

అథో అన్నం వై విరాట్ |

అన్నమేవావరుంధే |

అశ్వమాలభతే |

ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః |

ప్రజాపతిమేవాలభతే |

అథో శ్విర్వా ఏకశఫం |

శ్వియమేవావరుంధే |

గామాలభతే || 36 ||

యజ్ఞో వై గౌః |

యజ్ఞమేవాలభతే |

అథో అన్నం వై గౌః |
 అన్నమేవావరుంధే |
 అజావీ ఆలభతే భూనే |
 అథో పుష్టిర్వై భూమా |
 పుష్టిమేవావరుంధే |
 పర్యగ్నికృతం పురుషం చారణ్యాగ్శ్చోద్ధృజంత్యహిగ్ంసాయై |
 ఉభౌ వా ఏతౌ పశూ ఆలభ్యేతే |
 యశ్చావమో యశ్చ పరమః |
 తేఽస్యోభయే యజ్ఞే బధ్ధాః |
 అభీష్టా అభిప్రీతాః |
 అభిజితా అభిహుతా భవంతి |
 నైనం దంక్ష్ణవః పశవో యజ్ఞే బధ్ధాః |
 అభీష్టా అభిప్రీతాః |
 అభిజితా అభిహుతా హిగ్ంసంతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 య ఉ చైనమేవం వేద || 37 ||

లభతే గామాలభతే పరమోఽష్టా చ || 8 ||

ప్రథమేన వా ఏష స్తోమేన రాధ్వా |
 చతుష్టోమేన కృతేనాయానాముత్తరేఽహన్ |
 ఏకవిగ్ంశే ప్రతిష్ఠాయాం ప్రతితిష్ఠతి |

ఏకవిగ్ంశాత్ప్రతిష్ఠాయా ఋతూనన్వారోహతి |
 ఋతవో వై పృష్ఠానీ |
 ఋతవః సంవధ్నరః |
 ఋతుష్వేవ సంవధ్నరే ప్రతిష్ఠాయ |
 దేవతా ఆభ్యారోహతి |
 శక్వరయః పృష్ఠం భవంత్యన్యదన్యచ్ఛందః |
 అన్యేఽన్యే వా ఏతే పశవ ఆలభ్యంతే || 38 ||

ఉతేవ గ్రాంయాః |
 ఉతేవారణ్యాః |
 అహరేవ రూపేణ సమర్థయతి |
 అథో అహ్నా ఏవైష బలిర్హ్రీయతే |
 తదాహుః |
 అపశవో వా ఏతే |
 యదజావయశ్చారణ్యాశ్చ |
 ఏతే వై సర్వే పశవః |
 యద్గవ్యా ఇతి |
 గవ్యాన్పశూన్తమేఽహన్నాలభతే || 39 ||

తేనైవోభయాన్పశూనవరుంధే |
 ప్రాజాపత్యా భవంతి |
 అనభిజితస్యాభిజిత్యై |

సౌరీర్నవ శ్వేతా వశా అనూబంధ్యా భవంతి |
 అంతత ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవరుంధే |
 సోమాయ స్వరాజ్ఞేనోవాహవనద్వాహావితీ ద్వంద్వినః పశూనాలభతే |
 అహోరాత్రాణామభిజిత్యై |
 పశుభిర్వా ఏష వ్యృద్ధ్యతే |
 యోశ్వమేధేన యజతే |
 ఛగలం కల్మాషం కికిదీవిం విదీగయమితి త్వాష్ట్రాన్పశూనాలభతే |
 పశుభిరేవాత్మానగ్ం సమర్థయతి |
 ఋతుభిర్వా ఏష వ్యృద్ధ్యతే |
 యోశ్వమేధేన యజతే |
 పిశంగాస్త్రయో వాసంతా ఇత్యృతుపశూనాలభతే |
 ఋతుభిరేవాత్మానగ్ం సమర్థయతి |
 ఆ వా ఏష పశుభ్యో వృశ్యతే |
 యోశ్వమేధేన యజతే |
 పర్యగ్నికృతా ఉధ్భృజంత్యనాప్రస్కాయ || 40 ||

లభ్యంతే లభతే త్వాష్ట్రాన్పశూనాలభతేషై చ || 9 ||

ప్రజాపతిరకామయత మహానన్నాదః స్యామితి |
 స ఏతావశ్వమేధే మహిమానావపశ్యత్ |
 తావగృహ్ణీత |
 తతో వై స మహానన్నాదోభవత్ |

యః కామయే॑త మహా॑స॒న్నాదః॑ స్యామి॒తి |
 స ఏ॒తావ॑శ్వమే॒ధే మ॑హి॒మానౌ గృ॑హ్ణీ॒త |
 మహా॑నే॒వాన్నాదో॑ భ॒వతి |
 య॒జమా॑నదే॒వత్యా॑ వై ప॒పా |
 రాజా॑ మహి॒మా |

యద్వ॒పాం మ॑హి॒ంనోభ॑య॒తః ప॒రియ॑జతి |
 య॒జమా॑నమే॒వ రాజ్యే॑నోభ॒యతః॑ ప॒రిగృ॑హ్ణాతి |
 పు॒రస్తా॑స్థా॒స్సహా॑కారా వా అ॒న్యే దే॒వాః |
 ఉప॑రి॒ష్టాస్థా॒స్సహా॑కారా అ॒న్యే |
 తే వా ఏ॒తేఽశ్వ॑ ఏ॒వ మే॒ధ్య ఉ॑భయే॒వరు॑ధ్యంతే |
 యద్వ॒పాం మ॑హి॒ంనోభ॑య॒తః ప॒రియ॑జతి |
 తానే॑వోభయా॒స్ప్రిణా॑తి || 41 ||

పరియజతి షట్ప || 10 ||

వైశ్వ॑దే॒వో వా అ॑శ్వః |
 తం య॒త్ప్రా॑జాపత్యం కు॒ర్యాత్ |
 యా దే॒వతా॑ అపి॒భాగాః |
 తా భా॑గధే॒యేన॑ వ్యర్థ॒యేత్ |
 దే॒వతా॑భ్యః సమదం దధ్యాత్ |
 స్తే॒గాందగ్గ్॑ష్టాభ్యాం మం॒డూకా॑ంజంభ్యేభి॒రితి |
 ఆజ్య॑మవదా॒సం కృ॒త్వా ప్ర॑తిసంఖ్యా॒యమా॑హుతీర్షుహోతి |

యా ఏ॒వ దే॒వతా॑ అపి॒భాగాః॑ |
 తా భా॑గధే॒యేన॑ సమ॒ర్థయ॑తి |
 న దే॒వతా॑భ్యః స॒మదం॑ దధాతి || 42 ||

చతు॑ర్దశై॒తాన॑ను॒వాకాం॑జు॒హోత్య॑సంతరి॒త్యై |
 ప్ర॒యాసా॑య స్వా॒హేతి॑ పంచదశం |
 పంచ॑దశ వా అ॒ర్థమా॑సస్య రాత్రయః |
 అ॒ర్థమా॑సశః సం॒వధ్ధు॑ర ఆ॒ప్యతే॑ |
 దే॒వాసు॑రాః సం॒యత్తా॑ ఆసన్న్ |
 తే॒ఽబ్రు॑వన్న॒గ్నయః॑ స్వి॒ష్టకృ॑తః |
 అశ్వ॑స్య మే॒ధ్యస్య॑ వయము॒ద్ధార॑ము॒ద్ధరా॑మహై |
 అధై॒తాన॑భిభ॒వామే॑తి |
 తే లో॑హితముదహారంత |
 తతో దే॒వా అభ॑వన్న్ || 43 ||

పరా॑సురాః |
 యద్వి॑ష్టకృద్భ్యో లో॒హితం॑ జు॒హోతి॑ భ్రాతృ॒వ్యాభి॑భూత్యై |
 భవ॑త్యాత్మనా |
 పరా॑స్య భ్రాతృ॒వ్యో భవ॑తి |
 గోంబు॑గకంఠేన ప్రథమామాహుతిం జు॒హోతి॑ |
 పశ॑వో వై గోంబు॒గః |
 రుద్రో॑ఽగ్నిః స్వి॒ష్టకృ॑త్ |

రు॒ద్రాదే॒వ ప॒శూన॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప॒శూన॑భిమ॒న్యతే॑ || 44 ||

అశ్వ॑శఫే॒న ద్వి॒తీయా॑మాహు॒తిం జు॒హోతి॑ |
 ప॒శవో॑ వా ఏక॒శఫం॑ |
 రు॒ద్రోఽగ్నిః॑ స్వి॒ష్టకృ॑త్ |
 రు॒ద్రాదే॒వ ప॒శూన॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప॒శూన॑భిమ॒న్యతే॑ |
 అయ॑స్మయే॒న క॒మండ॑లునా తృ॒తీయాం॑ |
 ఆహు॑తిం జు॒హోత్యా॑యాస్యో॒ వై ప్ర॒జాః |
 రు॒ద్రోఽగ్నిః॑ స్వి॒ష్టకృ॑త్ |
 రు॒ద్రాదే॒వ ప్ర॒జా అ॑ంతర్ద॒ధాతి॑ |
 అథో॑ య॒త్రైషా॑ఽఽహు॒తిర్హూ॑యతే |
 న తత్ర॑ రు॒ద్రః ప్ర॒జా అ॑భిమ॒న్యతే॑ || 45 || || 11 ||

ద॒ధాత్య॑భవన్మన్యతే ప్ర॒జా అ॑ంతర్ద॒ధాతి॑ ద్వే చ॑ || 11 ||

అశ్వ॑స్య వా ఆ॒ల॒బ్ధస్య॑ మే॒ధ ఉ॑దక్రామత్ |
 తద॑శ్వస్తోమీ॒యమ॑భవత్ |
 యద॑శ్వస్తోమీ॒యం జు॒హోతి॑ |
 స మే॑ధమే॒వైన॑మాల॒భతే॑ |

ఆజ్యే॑న జుహోతి॑ |
 మే॒ధో॑ వా ఆజ్యం॑ |
 మే॒ధో॑ఽశ్వ॒స్థోమీ॑యం |
 మే॒ధే॑నై॒వాస్మి॒న్మే॒ధం॑ దధాతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశతం జుహోతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశదక్షరా బృహతీ॑ || 46 ||

బార్హ॑తాః పశవః॑ |
 సా ప॑శూనాం మాత్రా॑ |
 పశూ॑నే॒వ మాత్ర॑యా సమ॒ర్థయ॑తి |
 తా య॑ద్భూ॒యసీ॒ర్వా క॑సీ॒యసీ॒ర్వా జు॑హుయాత్ |
 పశూ॑న్మాత్రయా వ్య॒ర్థయే॑త్ |
 షట్త్రి॑గ్గంశతం జుహోతి |
 షట్త్రి॑గ్గంశదక్షరా బృహతీ॑ |
 బార్హ॑తాః పశవః॑ |
 సా ప॑శూనాం మాత్రా॑ |
 పశూ॑నే॒వ మాత్ర॑యా సమ॒ర్థయ॑తి || 47 ||

అశ్వ॒స్థోమీ॑యగ్ం హుత్వా ద్విపదా॑ జుహోతి |
 ద్విపా॑ద్వై పురు॒షో ద్విప్ర॑తిష్ఠః |
 తదే॑నం ప్రతిష్ఠయా సమ॒ర్థయ॑తి |
 తదా॑హుః |

అ॒శ్వ॒స్తో॒మీ॒యం పూ॒ర్వగ్ం హో॒త॒వ్యా(3)ం ద్వి॒పదా(3) ఇ॒తి ।

అ॒శ్వో వా అ॒శ్వ॒స్తో॒మీ॒యం ।

పు॒రు॒షో ద్వి॒పదాః ।

అ॒శ్వ॒స్తో॒మీ॒యగ్ం హు॒త్వా ద్వి॒పదా జు॒హోతి ।

తస్మాద్ద్వి॒పాచ్య॑తు॒ష్పాద॑మ॒త్తి ।

అథో ద్వి॒పద్యే॒వ చతు॑ష్ప॒దః ప్రతి॑ష్ఠాప॒యతి ।

ద్వి॒పదా హు॒త్వా ।

నా॒న్యా॒ముత్త॑రా॒మాహు॑తిం జు॒హుయాత్ ।

యద॒న్యా॒ముత్త॑రా॒మాహు॑తిం జు॒హుయాత్ ।

ప్ర ప్రతి॑ష్ఠా॒యాశ్చ॑వే॒త ।

ద్వి॒పదా అంత॑తో జు॒హోతి ప్రతి॑ష్ఠిత్యై ॥ 48 ॥

బృ॒హ॒త్యర్థ॑యతి స్థాప॒యతి వం॑చ చ ॥ 12 ॥

ప్ర॒జాప॑తి॒రశ్వ॑మే॒ధమ॑స్మ॒జత ।

సో॒ఽస్మాధ్ను॑ష్టో॒ఽపా॑క్రా॒మత్ ।

తం య॑జ్ఞక్రతు॒భిర॑న్వే॒చ్ఛత్ ।

తం య॑జ్ఞక్రతు॒భిర్నా॑న్వవిందత్ ।

తమి॑ష్ఠి॒భిర॑న్వే॒చ్ఛత్ ।

తమి॑ష్ఠి॒భిర॑న్వవిందత్ ।

తది॑ష్ఠీ॒నామి॑ష్ఠి॒త్వం ।

యథ్నం॑వథ్న॒రమి॑ష్ఠి॒భిర్య॑జతే ।

అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
సా॒వి॒త్రి॒యో భవ॑ంతి || 49 ||

ఇ॒యం వై స॑వితా |
యో వా అ॒స్యాం న॑శ్యతి యో ని॒లయ॑తే |
అ॒స్యాం వా॒వ తం వి॑దంతి |
న వా ఇ॒మాం క॑శ్చనే॒త్యాహుః॑ |
తి॒ర్యజ్సో॑ర్ధ్వోఽత్యే॒తుమర్హ॑తీతి |
యథ్సా॒వి॒త్రి॒యో భవ॑ంతి |
స॒వి॒తృప్ర॑సూత ఏ॒వై స॑మిచ్ఛతి |
ఈ॒శ్వరో॑ వా అశ్వః ప్ర॒ముక్తః ప॑రాం పరా॒వతం గం॑తోః |
యథ్సా॒యం ధృ॑తీర్లుహోతి |
అశ్వ॑స్య యత్యై ధృత్యై || 50 ||

యత్ప్రా॒తరి॑ష్టిభి॒ర్యజ॑తే |
అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
యథ్సా॒యం ధృ॑తీర్లుహోతి |
అశ్వ॑స్యైవ యత్యై ధృత్యై |
తస్మా॒థ్సా॒యం ప్ర॒జాః క్షే॒ంయా భవ॑ంతి |
యత్ప్రా॒తరి॑ష్టిభి॒ర్యజ॑తే |
అశ్వమే॒వ తదన్వి॑చ్ఛతి |
తస్మా॒ద్ది॒వా నష్టై॑ష ఏతి |

యత్ప్రాతరిష్టిభిర్యజతే సాయం ధృతీర్జుహోతి |
 అహోరాత్రాభ్యామేవైనమన్విచ్ఛతి |
 అథో అహోరాత్రాభ్యామేవాస్మై యోగక్షేమం కల్పయతి || 51 ||

భవంతి ధృత్యా వినమన్విచ్ఛత్యేకం చ || 13 ||

అప వా ఏతస్మాచ్ఛ్రీ రాష్ట్రం క్రామతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 బ్రాహ్మణౌ వీణాగాధినౌ గాయతః |
 శ్రియా వా ఏతద్రూపం |
 యద్వీణా |
 శ్రియమేవాస్మింతద్ధత్తః |
 యదా ఖలు వై పురుషః శ్రియమశ్నుతే |
 వీణాఽస్మై వాద్యతే |
 తదాహుః |

యదుభౌ బ్రాహ్మణౌ గాయేతాం || 52 ||

ప్రభ్రగ్ంశుకాఽస్మాచ్ఛ్రీః స్యాత్ |
 న వై బ్రాహ్మణే శ్రీ రమత ఇతి |
 బ్రాహ్మణోఽన్యో గాయేత్ |
 రాజన్యోఽన్యః |
 బ్రహ్మ వై బ్రాహ్మణః |
 క్షత్రగ్ం రాజన్యః |

తథా హాస్య బ్రహ్మణా చ క్షత్రేణ చోభయతః శ్రీః పరిగృహీతా భవతి |
తదాహుః |

యదుభౌ దివా గాయేతాం |
అపాస్మాద్రాష్ట్రం క్రామేత్ || 53 ||

న వై బ్రాహ్మణే రాష్ట్రగ్ం రమత ఇతి |
యదా ఖలు వై రాజా కామయతే |
అథ బ్రాహ్మణం జినాతి |
దివా బ్రాహ్మణో గాయేత్ |
నక్తగ్ం రాజన్యః |
బ్రహ్మణో వై రూపమహః |
క్షత్రన్య రాత్రీః |
తథా హాస్య బ్రహ్మణా చ క్షత్రేణ చోభయతో రాష్ట్రం పరిగృహీతం భవతి |
ఇత్యదదా ఇత్యయజథా ఇత్యపచ ఇతి బ్రాహ్మణో గాయేత్ |
ఇష్టాపూర్తం వై బ్రాహ్మణన్య || 54 ||

ఇష్టాపూర్తేనైవైనగ్ం స సమర్థయతి |
ఇత్యజినా ఇత్యయధ్యథా ఇత్యముగ్ం సంగ్రామమహన్నితి రాజన్యః |
యుద్ధం వై రాజన్యన్య |
యుద్ధేనైవైనగ్ం స సమర్థయతి |
అక్లప్తా వా ఏతస్యర్తవ ఇత్యాహుః |
యోఽశ్వమేధేన యజత ఇతి |

తి॒స్రో॒న్యో గాయ॑తి తి॒స్రో॒న్యః |
 ష॒ట్స్సంప॑ద్యంతే |
 ష॒డ్వా ఋ॑తవః |
 ఋ॒తూనే॑వాస్మై క॒ల్పయ॑తః |
 తా॒భ్యాగ్ం స॒గ్గ్స్థాయా॑ం |
 అ॒నోయు॑క్తే చ శ॒తే చ ద॑దాతి |
 శ॒తాయుః పు॑రుషః శ॒తేంద్రి॑యః |
 ఆ॒యుష్యే॑వేంద్రి॒యే ప్ర॒తితి॑ష్ఠతి || 55 ||

గా॒యేతాం క్రా॑మేద్భ్రా॒హ్మణ॑స్య క॒ల్పయ॑తశ్చ॒త్వారి చ || 14 ||

స॒ర్వేషు॑ వా ఏ॒షు లో॒కేషు॑ మృ॒త్యవో॑న్వాయ॒తాః |
 తే॒భ్యో యదా॑హు॒తీర్షు॑ జు॒హుయాత్ |
 లో॒కే లో॒క ఏ॒నం మృ॒త్యుర్విందేత్ |
 మృ॒త్యవే॑ స్వా॒హా మృ॒త్యవే॑ స్వా॒హేత్య॑భి॒పూర్వ॑మా॒హుతి॑ర్షు॒హోతి |
 లో॒కాల్లో॒కాదే॒వ మృ॒త్యుమ॑వ॒యజ॑తే |
 నై॒నం లో॒కే లో॒కే మృ॒త్యుర్వింద॑తి |
 యద॑ము॒ష్మై స్వా॒హోము॒ష్మై స్వా॒హేతి॑ జు॒హ్వాభ్న॑ంచక్షీ॒త |
 బ॒హుం మృ॒త్యుమ॑మి॒త్రం కు॑ర్వీ॒త |
 మృ॒త్యవే॑ స్వా॒హేత్యే॑క॒స్మా ఏ॒వైకాం॑ జు॒హుయాత్ |
 ఏ॒కో వా అ॒ముష్మీ॑న్లో॒కే మృ॒త్యుః || 56 ||

అశనయా మృత్యురేవ |

తమేవాముష్మిన్లోకేవయజతే |

భ్రూణహత్యాయై స్వాహేత్యవభృథ ఆహుతిం జుహోతి |

భ్రూణహత్యమేవావయజతే ||

తదాహుః |

యద్యుణహత్యాపాత్యాపథ |

కస్మాద్యజ్ఞేపి క్రియత ఇతి |

అమృత్యుర్వా అన్యో భ్రూణహత్యాయా ఇత్యాహుః |

భ్రూణహత్యా వావ మృత్యురితి |

యద్యుణహత్యాయై స్వాహేత్యవభృథ ఆహుతిం జుహోతి || 57 ||

మృత్యుమేవాహుత్యా తర్పయిత్వా పరిపాణం కృత్వా |

భ్రూణఘ్నీ భేషజం కరోతి |

ఏతాగ్ం హ వై ముండిభ ఔదన్యవః |

భ్రూణహత్యాయై ప్రాయశ్చిత్తిం విదాంచకార |

యో హాస్యాపి ప్రజాయాం బ్రాహ్మణగ్ం హంతి |

నర్వస్మై తస్మై భేషజం కరోతి |

జుంబకాయ స్వాహేత్యవభృథ ఉత్తమామాహుతిం జుహోతి |

వరుణో వై జుంబకః |

అంతత ఏవ వరుణమవయజతే |

ఖలతేర్విక్లిధస్య శుక్లస్య పింగాక్షస్య మూర్ధంజుహోతి |

ఏ॒త॒ద్వై వ॒రు॒ణ॒స్య రూ॒పం ।
 రూ॒పే॒ణై॒వ వ॒రు॒ణ॒మ॒వ॒య॒జతే ॥ 58 ॥

లో॒కే మృ॒త్యుర్జు॒హోతి మూ॒ర్ధం॒జు॒హోతి ద్వే చ ॥ 15 ॥

వారు॑ణో వా అ॒శ్వః ।
 తం దే॒వత॑యా వ్య॒ర్థయ॑తి ।
 యత్ప్రా॒జాప॑త్యం క॒రోతి॑ ।
 నమో॒ రాజ్ఞే నమో॒ వరు॑ణాయే॒త్యాహ॑ ।
 వారు॑ణో వా అ॒శ్వః ।
 స్వయై॒వైనం॑ దే॒వత॑యా సమ॒ర్థయ॑తి ।
 నమో॒ఽశ్వా॒య నమః॑ ప్ర॒జాప॑తయ ఇ॒త్యాహ॑ ।
 ప్రా॒జాప॑త్యో వా అ॒శ్వః ।
 స్వయై॒వైనం॑ దే॒వత॑యా సమ॒ర్థయ॑తి ।
 నమో॒ఽధి॑పతయ ఇ॒త్యాహ॑ ॥ 59 ॥

ధ॒ర్మో వా అ॒ధిప॑తిః ।
 ధ॒ర్మమే॒వావ॑రుంధే ।
 అధి॑పతిరస్యధి॒పతిం॑ మా కు॒ర్వధి॑పతిరహం ప్ర॒జానాం॑ భూయాసమి॒త్యాహ॑ ।
 అధి॑పతిమే॒వైనగ్ం॑ సమానానాం క॒రోతి॑ ॥
 మాం ధే॒హి మయి॑ ధే॒హిత్యా॑హ ।
 ఆశి॑షమే॒వైతామాశా॑స్తే ।
 ఉపా॑కృతాయ స్వాహే॒త్యుపా॑కృతే జు॒హోతి॑ ।

అల॑భ్దాయ॒ స్వా॒హేతి॒ నియు॑క్తే॒ జుహో॑తి |
 హు॒తాయ॒ స్వా॒హేతి॒ హుతే॑ జు॒హోతి॑ |
 ఏ॒షాం లో॒కానా॑మ॒భిజి॑త్యై || 60 ||

ప్ర॒ వా ఏ॒ష ఏ॒భ్యో లో॒కేభ్య॑శ్చ్యవతే |
 యో॒శ్వమే॑ధేన॒ యజ॑తే |
 ఆగ్నే॑య॒వైంద్రా॒గ్నమా॑శ్వి॒నం |
 తాన్ప॑శూనాల॒భతే॑ ప్రతి॒ష్ఠిత్యై॑ |
 యదా॑గ్నే॒యో భ॑వతి |
 అగ్నిః॑ స॒ర్వా దే॑వతాః |
 దే॒వతా॑ ఏ॒వాప॑రుంధే ||
 బ్ర॒హ్మ వా అ॒గ్నిః |
 క్ష॒త్రమింద్రః॑ |
 యదై॑ంద్రాగ్నే॒ భవ॑తి || 61 ||

బ్ర॒హ్మక్ష॑త్రే ఏ॒వాప॑రుంధే |
 యదా॑శ్వి॒నో భ॑వతి |
 ఆశి॑షామవ॒రుద్వై |
 త్రయో॑ భవంతి |
 త్రయ॑ ఇ॒మే లో॒కాః |
 ఏ॒ష్వేవ లో॒కేషు॑ ప్రతి॒ష్ఠిష్ఠ॑తి |
 అగ్న॑యే॒గ్ంహో॑ముచే॒ష్టాక॑పాల॒ ఇతి॑ దశ॒హవి॑షమి॒ష్ఠిం నిర్వ॑పతి |

దశాక్షరా విరాట్ |
 అన్నం విరాట్ |
 విరాజైవాన్నాద్యమవరుంధే |
 అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతస ఇతి యాజ్ఞానువాక్యా భవంతి
 సర్వత్వాయ || 62 ||

అధిపతయ ఇత్యాహాభిజిత్వా ఐంద్రాగ్నీ భవతి రుంధ ఏకం చ || 16 ||

యద్యశ్వముపతపద్విందేత్ |
 ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపేత్ |
 సౌంయం చరుం |
 సావిత్రమష్టాకపాలం |
 యదాగ్నేయో భవతి |
 అగ్నిః సర్వా దేవతాః |
 దేవతాభిరేవైనం భిషజ్యతి |
 యథ్సంయో భవతి |
 సోమో వా ఓషధీనాగ్ం రాజా |
 యాభ్య ఏవైనం విందతి || 63 ||

తాభిరేవైనం భిషజ్యతి |
 యథ్సావిత్రో భవతి |
 సవితృప్రనూత ఏవైనం భిషజ్యతి |
 ఏతాభిరేవైనం దేవతాభిర్భిషజ్యతి |

అగదో హైవ భవతి |
 పౌష్టం చరుం నిర్వపేత్ |
 యది శ్లోణః స్యాత్ |
 పూషా వై శ్లేణ్యస్య భిషక్ |
 స ఏవైనం భిషజ్యతి |
 అశ్లేణో హైవ భవతి || 64 ||

రౌద్రం చరుం నిర్వపేత్ |
 యది మహతీ దేవతా భిమన్యేత |
 ఏతద్దేవత్యే వా అశ్వః |
 స్వయేవైనం దేవతయా భిషజ్యతి |
 అగదో హైవ భవతి |
 వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేన్ముగాఖరే యది నాగచ్ఛేత్ |
 ఇయం వా అగ్నిర్వైశ్వానరః |
 ఇయమేవైనమర్చిభ్యాం పరిరోధమానయతి |
 ఆ హైవ సుత్ర్యమహర్గచ్ఛతి |
 యద్యధీయాత్ || 65 ||

అగ్నయే గంహోముచేష్టాకపాలః |
 సౌర్యం పయః |
 వాయవ్య ఆజ్యభాగః |
 యజమానో వా అశ్వః |

అగ్ంహసా వా ఏష గృహీతః |
 యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 యదగ్ంహోముచే నిర్వపతి |
 అగ్ంహస ఏవ తేన ముచ్యతే |
 యజమానో వా అశ్వః |
 రేతసా వా ఏష వ్యృధ్యతే || 66 ||

యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 సౌర్యగ్ం రేతః |
 యథ్సౌర్యం పయో భవతి |
 రేతస్సైవైనగ్ం స సమర్థయతి |
 యజమానో వా అశ్వః |
 గర్భైర్వా ఏష వ్యృధ్యతే |
 యస్యాశ్వో మేధాయ ప్రోక్షితోఽధ్యేతి |
 వాయవ్యా గర్భాః |
 యద్వాయవ్య ఆజ్యభాగో భవతి |
 గర్భైరేవైనగ్ం స సమర్థయతి |
 అథో యస్యైషాఽశ్వమేధే ప్రాయశ్చితిః క్రియతే |
 ఇష్ట్యా వసీయాన్భవతి || 67 ||

విందత్యశ్లోణో హైవ భవత్యధీయాదృద్ధయతే గర్భైరేవనగ్ం సమర్థయతి ద్వే చ || 17 ||

తదా॑హుః |

ద్వాద॑శ బ్ర॒హ్మాద॑నాంధ్వుగ్గ్స్థితే॑ నిర్వపేత్ |

ద్వాద॑శభిర్వేష్టిభిర్యజేతేతి |

యదిష్టి॑భిర్యజేత |

ఉప॑నాముక ఏనం॑ యజ్ఞః స్యాత్ |

పాపీ॑యాగ్న్స్తు స్యాత్ |

ఆప్తా॑ని వా ఏతస్య॑ ఛందాగ్ంసి |

య ఈ॑జానః |

తాని॑ క ఏతావ॑దాశు పునః ప్రయుంజితేతి |

సర్వా॑ వై సగ్గ్స్థితే॑ యజ్ఞే వాగా॑ప్యతే || 68 ||

సా॒ఽఽప్తా॑ భవతి॑ యాతయా॑నీ |

కూరీ॑కృతేవ హి భవ॑త్యరుష్కృతా |

సా న పునః॑ ప్రయుజ్యేత్యా॑హుః |

ద్వాద॑శైవ బ్ర॒హ్మాద॑నాంధ్వుగ్గ్స్థితే॑ నిర్వపేత్ |

ప్రజా॑పతిర్వా ఓదనః |

యజ్ఞః॑ ప్రజా॑పతిః |

ఉప॑నాముక ఏనం॑ యజ్ఞో భవతి |

న పాపీ॑యాన్భవతి |

ద్వాద॑శ భవంతి |

ద్వాదశ మాసాః సంవత్సరః |
సంవత్సర ఏవ ప్రతితిష్ఠతి || 69 ||

ఆప్యతే సంవత్సర ఏకం చ || 18 ||

ఏష వై విభూర్నామ యజ్ఞః |
సర్వగ్ం హ వై తత్ర విభు భవతి |
యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే |
ఏష వై ప్రభూర్నామ యజ్ఞః |
సర్వగ్ం హ వై తత్ర ప్రభు భవతి |
యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే |
ఏష వా ఊర్ణస్వాన్నామ యజ్ఞః |
సర్వగ్ం హ వై తత్రోర్ణస్వద్భవతి |
యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే |
ఏష వై పయస్వాన్నామ యజ్ఞః || 70 ||

సర్వగ్ం హ వై తత్ర పయస్వద్భవతి |
యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే |
ఏష వై విధృతో నామ యజ్ఞః |
సర్వగ్ం హ వై తత్ర విధృతం భవతి |
యత్రైతేన యజ్ఞేన యజంతే |
ఏష వై వ్యావృత్తో నామ యజ్ఞః |
సర్వగ్ం హ వై తత్ర వ్యావృత్తం భవతి |

యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై ప్రతిష్ఠితో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 సర్వగ్ం॑ హ వై తత్ర॑ ప్రతిష్ఠితం॑ భవతి॑ || 71 ||

యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై తేజస్వీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 సర్వగ్ం॑ హ వై తత్ర॑ తేజస్వి॑ భవతి॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై బ్రహ్మవర్చసీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 ఆ హ వై తత్ర॑ బ్రాహ్మణో॑ బ్రహ్మవర్చసీ॑ జాయతే॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వా అతివ్యాధీ॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 ఆ హ వై తత్ర॑ రాజన్యోఽతివ్యాధీ॑ జాయతే॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై దీర్ఘో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 దీర్ఘాయుషో॑ హ వై తత్ర॑ మనుష్యా॑ భవంతి॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ |
 ఏష॑ వై కృష్ణో॑ నామ॑ యజ్ఞః |
 కల్పతే॑ హ వై తత్ర॑ ప్రజాభ్యో॑ యోగక్షేమః॑ |
 యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ || 72 ||

పయస్వాన్నామ॑ యజ్ఞః ప్రతిష్ఠితం॑ భవతి॑ యత్రైతేన॑ యజ్ఞేన॑ యజంతే॑ షట్పు॑ || 19 ||

ఏ॒ష వై॒ వి॒భూః ప్ర॒భూ॒ర్జ్ఞాన్స్వా॒న్పు॒యస్వాన్ వి॒దృ॒తో వ్యా॒వృ॒త్తః
ప్ర॒తి॒ష్ఠిత॑స్తి॒జస్వి॒ బ్ర॒హ్మ॒వర్చ॑స్యతి॒వ్యాధీ॒ దీ॒ర్ఘః క్ష॒ప్తో ద్వా॒దశ॑ ॥

తా॒ర్ష్యే॒ణాశ్వ॑గ్ం సం॒జ్ఞప॑యంతి ।
య॒జ్ఞో వై తా॒ర్ప్యం ।
య॒జ్ఞేనై॒వైన॑గ్ం సమ॒ర్థయ॑ంతి ।
యా॒మేన॑ సా॒మ్నా ప్ర॒స్తోతా॑నూపతిష్ఠతే ।
యమ॑లోకమే॒వైనం॑ గమయతి ॥
తా॒ర్ష్యే చ॑ కృత్యధీ॒వాసే॒ చాశ్వ॑గ్ం సం॒జ్ఞప॑యంతి ।
ఏ॒తద్వై ప॑శూనాగ్ం రూ॒పం ।
రూ॒పేణై॒వ ప॑శూనవరుంధే ।
హి॒రణ్య॑కశిపు భవతి ।
తే॒జసో॑ఽవరుద్ధ్యై ॥ 73 ॥

రు॒క్మో భ॑వతి ।
సు॒వర్గ॑స్య లోకస్యానుఖ్యాత్యై ।
అశ్వో భవతి ।
ప్ర॒జాప॑తేరా॒ప్త్యై ।
అస్య॑ వై లోకస్య రూ॒పం తా॒ర్ప్యం ।
అ॒ంతరి॑క్షస్య కృత్యధీ॒వాసః ।
ది॒వో హి॑రణ్యకశిపు ।
ఆది॑త్యస్య రు॒క్మః ।

ప్రజాపతేరశ్వః |

ఇమమేవ లోకం తార్వ్యేణాప్నోతి || 74 ||

అంతరిక్షం కృత్యధీవాసేన |

దివగ్ం హిరణ్యకశిపునా |

ఆదిత్యగ్ం రుక్మేణ |

అశ్వేనైవ మేధ్యేన ప్రజాపతేః సాయుజ్యగ్ం సలోకతామాప్నోతి |

ఏతాసామేవ దేవతానాగ్ం సాయుజ్యం |

సార్ష్టితాగ్ం సమాసలోకతామాప్నోతి |

యోఽశ్వమేధేన యజతే |

య ఉ చైనమేవం వేద || 75 ||

అవరుద్ధ్యా ఆప్నోత్యష్టా చ || 20 ||

ఆదిత్యాశ్చాంగిరసశ్చ సువర్గే లోకేఽస్పర్ధంత |

తేఽంగిరస ఆదిత్యేభ్యః |

అముమాదిత్యమశ్వగ్ం శ్వేతం భూతం దక్షిణామనయన్న్ |

తేఽబ్రువన్న్ |

యం నోఽనేష్ట |

స వర్యోఽభూదితి |

తస్మాదశ్వగ్ం సవర్యేత్యాహ్వాయంతి |

తస్మాద్యజ్ఞే వరో దీయతే |

యత్ప్ర॒జాప॑తి॒రాల॒భ్యోఽశ్వోఽభ॑వత్ |
తస్మా॒దశ్వో॒ నామ॑ || 76 ||

యచ్ఛ్వ॒యద॒రురా॑సీత్ |
తస్మా॒దర్వా॒ నామ॑ |
యథ్న॑ద్యో వాజాం॒థమ॑జయత్ |
తస్మా॒ద్వాజీ॒ నామ॑ |
యద॒సురా॑ణాం లో॒కానా॑దత్త |
తస్మా॒దాది॑త్యో నామ |
అగ్ని॒ర్వా అ॒శ్వమే॑ధస్య యో॒సిరాయ॑తనం |
సూ॒ర్యోఽగ్నే॒ర్యోని॑రాయతనం |
యద॒శ్వమే॑ధేఽగ్నౌ చి॒త్య ఉ॒త్తర॑వేదిముపవపతి |
యో॒సిమంత॑మే॒వైన॑మాయతనవంతం కరోతి || 77 ||

యో॒సిమానా॑యతనవాన్భవతి |
స ఏ॒వం వే॑ద |
ప్రా॒ణాపా॑నౌ వా ఏ॒తౌ దే॒వానాం॑ |
యద॒ర్కాశ్వ॑మేధే |
ప్రా॒ణాపా॑నావే॒వాప॑రుంధే |
ఓ॒జో బ॒లం వా ఏ॒తౌ దే॒వానాం॑ |
యద॒ర్కాశ్వ॑మేధే |
ఓ॒జో బ॒లమే॒వాప॑రుంధే |

అగ్ని॒ర్వా అ॒శ్వమే॑ధస్య॒ యోని॑రాయ॒తనం॑ ।
 సూర్యో॒గ్నీర్యోని॑రాయ॒తనం॑ ।
 యద॒శ్వమే॑ధే॒గ్నౌ చి॒త్య ఉ॒త్తర॑వేదిం చి॒నోతి॑ ।
 తావ॑ర్కాశ్వమేధౌ ।
 అర్కాశ్వమే॒ధావే॑వాప॒రుంధే॑ ।
 అథో॑ అర్కాశ్వమే॒ధయో॑రేవ ప్రతి॒తిష్ఠతి॑ ॥ 78 ॥

నామ॑ కరోతి సూర్యో॒గ్నీర్యోని॑రాయ॒తనం చ॒త్వారి॑ చ ॥ 21 ॥

ప్ర॒జాప॑తిం వై దే॒వాః పి॒తరం॑ ।
 ప॒శుం భూ॑తం మే॒ధాయా॑లభంత ।
 త॒మాల॑భ్యోపావసన్ ।
 ప్రాత॑ర్యష్టాస్మహ ఇతి ।
 ఏకం॑ వా ఏతద్దే॒వానామ॑హః ।
 య॒థ్సం॑వధ్సరః ।
 తస్మాద॑శ్వః పురస్తా॒థ్సం॑వధ్సర ఆల॑భ్యతే ।
 యత్య్ర॒జాప॑తిరాలభ్యో॒శ్వోభ॑వత్ ।
 తస్మాద॑శ్వః ।
 య॒థ్సద్వ్యో మే॑థో॒భవత్ ॥ 79 ॥

తస్మాద॑శ్వమే॒ధః ।
 వేదు॑కో॒శ్వమా॑శుం భవతి ।
 య ఏ॒వం వేద॑ ।

యద్వై తత్ప్రజాపతిరాలభ్యోఽశ్వోఽభవత్ |
 తస్మాదశ్వః ప్రజాపతేః పశూనామనురూపతమః ||
 ఆఽస్య పుత్రః ప్రతిరూపో జాయతే |
 య ఏవం వేద |
 సర్వాణి భూతాని సంభృత్యాలభతే |
 సమేనం దేవాస్తేజసే బ్రహ్మవర్చసాయ భరంతి |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే || 80 ||

య ఉ చైనమేవం వేద |
 ఏతద్వై తద్దేవా ఏతాం దేవతాం |
 పశుం భూతం మేధాయాలభంత |
 యజ్ఞమేవ |
 యజ్ఞేన యజ్ఞమయజంత దేవాః |
 కామప్రం యజ్ఞమకుర్వత |
 తేఽమృతత్వమకామయంత |
 తేఽమృతత్వమగచ్ఛన్ |
 యోఽశ్వమేధేన యజతే |
 దేవానామేవాయనేనైతి || 81 ||

ప్రాజాపత్యేనైవ యజ్ఞేన యజతే కామప్రేణ |
 అపునర్మారమేవ గచ్ఛతి |
 ఏతస్య వై రూపేణ పురస్తాత్ప్రాజాపత్యమృషభం తూపరం

బ॒హు॒రూ॒ప॒మా॒ల॒భ॒తే |
 స॒ర్వే॒భ్యః॒ కా॒మే॒భ్యః |
 స॒ర్వ॒స్యా॒స్త్వై |
 స॒ర్వ॒స్య॒ జి॒త్వై |
 స॒ర్వ॒మే॒వ తే॒నా॒ప్నో॒తి |
 స॒ర్వం॒ జ॒య॒తి |
 యో॒శ్వ॒మే॒ధే॒న॒ య॒జ॒తే |
 య ఉ॒ చై॒న॒మే॒వం వేద॑ || 82 ||

మే॒ధో॒భవ॑ద్య॒జత॑ ఏ॒తి వేద॑ || 22 ||

యో వా అ॒శ్వ॒స్య॒ మే॒ధ్య॒స్య లో॒మ॒నీ వేద॑ |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్య॒స్య లో॒మం లో॒మం॒జు॒హోతి |
 అ॒హో॒రాత్రే॒ వా అ॒శ్వ॒స్య॒ మే॒ధ్య॒స్య లో॒మ॒నీ |
 య॒థ్నా॒యం ప్రా॒తర్జు॒హోతి |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్య॒స్య లో॒మం లో॒మం॒జు॒హోతి |
 ఏ॒తద॑నుకృతి హ స్మ వై పురా |
 అ॒శ్వ॒స్య॒ మే॒ధ్య॒స్య లో॒మం లో॒మం॒జు॒హ్వాతి |
 యో వా అ॒శ్వ॒స్య॒ మే॒ధ్య॒స్య పదే॑ వేద |
 అ॒శ్వ॒స్యై॒వ మే॒ధ్య॒స్య పదే॑ పదే॒ జు॒హోతి |
 ద॒ర్శ॒పూ॒ర్ణ॒మా॒సా వా అ॒శ్వ॒స్య॒ మే॒ధ్య॒స్య పదే॑ || 83 ||

యద్దర్శహూర్ణమాసౌ యజతే |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య పదే పదే జుహోతి |
 ఏతదనుకృతి హ స్మ వై పురా |
 అశ్వస్య మేధ్యస్య పదే పదే జుహ్వతి |
 యో వా అశ్వస్య మేధ్యస్య వివర్తనం వేద |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహోతి |
 అసౌ వా ఆదిత్యోఽశ్వః |
 స ఆహవనీయమాగచ్ఛతి |
 తద్వివర్తతే |
 యదగ్నిహోత్రం జుహోతి |
 అశ్వస్యైవ మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహోతి |
 ఏతదనుకృతి హ స్మ వై పురా |
 అశ్వస్య మేధ్యస్య వివర్తనే వివర్తనే జుహ్వతి || 84 ||

పదే అగ్నిహోత్రం జుహోతి త్రిణి చ || 23 ||

ప్రజాపతిస్తమష్టాదశిభిః ప్రజాపతిరకామయతోభావస్మై
 యుంజంతి తేజసాఽప ప్రాణా అప శ్రీరూర్ధ్వాం ప్రజాపతిః
 ప్రేణాఽను ప్రథమేన ప్రజాపతిరకామయత మహాన్ వైశ్వదేవో
 వా అశ్వోఽశ్వస్య ప్రజాపతిస్తం యజ్ఞకృతుభిరప
 శ్రీర్భ్రాహ్మణౌ సర్వేషు వారుణో యద్యశ్వం తదాహురేష వై
 విభూస్తార్వ్యేణాఽదిత్యాః ప్రజాపతిం పితరం యో వా
 అశ్వస్య మేధ్యస్య లోమనీ త్రయోవిగ్ంశతిః || 23 ||

ప్రజాపతిరస్మిన్లోక ఉత్తరతః శ్రియమేవ

ప్రజాపతిరకామయత మహాన్ యత్ప్రాతః ప్ర వా ఏష

ఏభ్యో లోకేభ్యః సర్వగ్ం హ వై తత్ర పయస్వద్య

ఉ చైనమేవం వేద చత్వార్యశీతిః || 84 ||

ప్రజాపతిరశ్వమేధం జుహ్వతి ||

|| ఇతి కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ బ్రాహ్మణే

తృతీయాష్టకే నవమః ప్రశ్నః సమాప్తః ||